

XX asr
O'ZBEK HIKOYASI
ANTOLOGIIYASI

XX ASR
O'ZBEK HIKOYASI
ANTOLOGIIYASI

«O'zbekiston milliy ensiklopediyasi»
Davlat ilmiy nashriyoti
Toshkent – 2011

83.3(5U)6

Y18

T a h r i r h a y ' a t i:

Abdulla ORIPOV

Nurislom TO'XLIYEV

Umarali NORMATOV

Odil YOQUBOV

Pirimqul QODIROV

Erkin A'ZAM

Bahodir KARIMOV

Habib ABDIYEV

Y18 **XX asr O'zbek hikoyasi antologiyasi** / Tahrir hay'ati: A. Oripov va boshq.; Tuzuvchi va nashrga tayyorlovchilar: B. Karimov, H. Abdiyev. – T.: «O'zbekiston milliy ensiklopediyasi» Davlat ilmiy nashriyoti, 2011. – 624 b.

Yillar va asrlar yakuni har qanday sohada sarhisobga imkon beradi. Sarhisob ehtiyoji zaruratga aylanadi. Shu ma'noda XX asrda yozilgan hikoyalarning estetik qiymati, mavzu ko'lam, badiiy saviyasi, yutuqlari va boshqa qirralarini tasavvur etish uchun ushbu antologiyaga tartib berildi.

Muhtaram o'quvchi, ushbu hikoyalar XX asr o'zbek hikoyasi xazinasidan saralab olindi. Eng muhimi ushbu antologiya muxlislar uchun o'ziga xos sovg'a bo'libgina qolmay, undan oliy o'quv yurtlarida, kollej, litsey va o'rta maktablarda qo'shimcha o'quv qo'llanma sifatida ham foydalanish mumkin.

BBK 83.3(5U)6

Y 430100000-139 11
358 – 2011

ISBN 978-9943-07-076-9

© «O'zbekiston milliy ensiklopediyasi»
Davlat ilmiy nashriyoti, 2009, 2011.

NASR RUHI – ASR SHUKUHI

Inson cheksiz koinotga hayrat bilan qaraydi, muhabbatdan mast yuradi, xiyonatdan azob chekadi, tirikchilik tashvishlariga ko‘miladi, hayot va o‘lim mohiyatiga yetishni istaydi. Badiiy adabiyotda inson tabiati va ruhiyatiga tegishli bunday azaliy hamda adabiy kayfiyat mavzulari epik turning eng kichik, mo‘jaz janri ~ hikoyada mo‘jizaviy tarzda, o‘ziga xos ravishda aks ettirilishi lozim. Hikoya janri hajman ixchamligi, shakl va mazmun, kompozitsion qurilishi, til, uslub va boshqa poetik unsurlar originalligi bilan g‘oyaviy-emotsional qiymat kasb etadi. Unda qahramonlar tayyor holda sahnaga chiqishi ham, voqelik tasviri jarayonida yaxlit obraz-xarakterga aylanishi ham mumkin. Bu jihat hikoyanavisning tasvir uslubiga, badiiy niyati, aniqrug‘i, estetik idealiga bog‘liq. Aynan estetik idealning bo‘shligi va noaniqligi yuzlab sahifalarga jo bo‘lgan epopeyalarni yo‘qqa chiqaradi. Xuddi shu nazariy asosning cho‘ngligi va butunligi bir necha sahifalik mo‘jaz hikoyaning haybatini oshiradi, umrboqiyiligini ta‘minlaydi.

Bu kichik epik janrning poetik imkoniyatlari kattadir. Hikoya uchun voqeani quruqdan-quruq so‘zlab berish emas, balki obrazlar, ramzlar, badiiy detallar vositasida xarakter yaratish muhimdir. Hikoya ~ inson tafakkuriga bir zarb bilan tezda muhrlanadigan, go‘zal poetik shakl qurilishiga ega adabiy hodisa sanaladi. Hikoya bamisoli o‘z o‘rnida topib aytilgan qanotli ibora, frazeologik birlik, bir gapga joylangan hikmat. G‘arb adabiyotshunoslaridan biri har qanday hikoya tarkibiga ko‘ra yoyiq gapga tengligini ta‘kidlagan edi. Umuman olganda, nazariy jihatdan hikoya janri uchun bunday tavsiflar begona emas. Ammo yozuvchining voqeabozligi, uquvsizligi, so‘zbozligi, zamonasozligi, aravani quruq olib qochishi, utilitar va ibtidoiy hodisadan «roman» yasashi ~ bu fojia. Ayni chog‘da, asrga teng ko‘lamdor voqeani kichkina bir hikoya mazmun-mohiyatiga singdirishi adibning mahorati va saodatidir. Zotan o‘zbek adabiyoti tarixida esdan chiqib ketadigan, izsiz yo‘qolayotgan yirik nasriy asarlarga nisbatan boqiy va yuksak badiiy quvvatga ega hikoyalar bor.

XX asr o‘zbek adabiyoti tarixida yuzlab epik asarlar ~ roman, qissa va hikoyalar yozildi. Ayniqsa, o‘tgan yuzyillikda yozilgan hikoyalarning hajmi ham, son-sanog‘i ham ko‘p. Biroq adabiyot tarixida abadiy qoladigan, o‘quvchiga zavq, huzur bag‘ishlab, hayot mazmuni, insonning sirli dunyosi xususida tafakkurga

da'vat qiladigan nasriy asarlar juda ko'p emas. Jahon adabiy durdonalariga tenglashadigan, asrlardan asrlarga o'tadigan hikoyalar har yili, har doim yozilgan emas. O'tkinchi «asar»larning adabiyat cheksizligida bir nuqtadek paydo bo'lishi va yo'qolishining o'z sabablari bor: adibning iste'dodi, bilimi, poetik mahorati, uslubi, tanlagan mavzularining mohiyati va hokazo... Har bir hikoya o'z egasining ana shu qirralaridan, shaxsiyatidan, kimligidan darak beradi. «Yozuvchining, garchi shaxsan tanilmasa ham, asarlarini o'qib, qanday tabiatli shaxs ekanini g'oyibona bilish, tasavvur qilish mumkin. Chunki u asarlarida asosan o'z tabiatini, ruhini tasvirlaydi» (Abdulla Qodiriy).

Ijodkor zotidan darveshona, chin fidoyilikni talab qiladigan adabiyot maydoniga har kim har xil yo'llar ~ yoshlikning shirin orzulari, ezgu niyatlar yoki boqiylik g'arazi bilan kirib keladi. Birorta olim avvaldan bashorat qila olmaydigan ijodiy tarix har kimga har xil yoziladi. Avval she'riy asarlar yozib, yetilganidan so'ng nasrga yoki dramaturgiyaga o'tganlar ham, har uchala tur janrlarda birday qalam tebratganlar ham, ijodini hikoyadan boshlab, adabiyot tarixida qissanavis yoki romannavis sifatida iz qoldirganlar ham bor. Ko'ngil mayli, ijodkor dardi, badiiy tafakkur tabiati mavzuni, janrni tanlaydi. Bunda ijodkorga buyruq berib, talab qo'yib bo'lmaydi. Bu yo'ldagi majburiylik, zo'rma-zo'rakilik oqibatida bahaybat o'lik so'zlar xirmoni paydo bo'ladi. Insoniyat zavqi, adabiyot uchun esa tog'dek metin, daryodek tirik so'zlar kerak. Zotan, o'tgan asrda har ikki adabiy hodisa uchun istagancha misol topiladi.

Qismat shuki, biror millat yoki mamlakat adabiyoti tarixida o'z o'mniga ega so'z san'atkorining ijodiy merosida poetik tafakkurning qaysidir jihati bo'rtib ko'rinadi, belgilovchi xususiyat kasb etadi. Shu ma'noda XX asr o'zbek adabiyoti tarixida asosan hikoyanavis bo'lib tanilganlar bor. Mazkur hikoyalar antologiyasiga tartib berishda masalaning ana shu tomoniga ham diqqat qaratildi¹ va tanlangan hikoyalar, mualliflarning yoshiga qarab, xronologik tarzda joylashtirildi.

Ma'lumki, Abdulla Qodiriy o'zbek romanchiligiga asos soldi; uning ikki romani o'tgan asr nasrimiz tarixida ulkan adabiy hodisa bo'ldi. Ayni chog'da, «yangi davr adabiyoti, Yevropa gazi bilan o'lhaganda ham to'laqonli asarlar yozgan» (Abdulla Qahhor ta'biri) bu adib hikoya janrining ilk namunasini yozdi. Oybek fikricha, «Uloqda» hikoyasi adibning voqelikni san'atkorona tasvirlashning realistik tamoyili tomon yuz burishi bo'ldi. An'anaviy mumtoz epik tafakkurning bayon usuli bu hikoyadan keyin yangilandi, ya'ni realistik pafos kasb etdi. Aslida 20~30-yillarda hikoya yozgan havaskorlar ko'p edi. Yozganlari vaqtli matbuotda bosildi, kitob

¹ Izoh: Antologiyalar tuzishning ichki tamoyiliga ko'ra serqirra ijodkorlarning bitta jihatiga e'tibor beriladi. Ammo istisno tariqasida o'zbek hikoyachiligining tamal toshini qo'ygan Cho'lpon, G'. G'ulom, Oybek hikoyalari ushbu majmuaga kiritildi. – *Tahririyat*.

bo'lib ham chiqdi. Biroq aksariyat hikoyalar, garchand mavzulari davrning mafkuraviy talabiga, zamonaviylikka mos bo'lsa-da, insonning abadiy his-tuyg'ularidan yiroq, hatto azaliy e'tiqodiy tushunchalarni tahqirleydigan, inson ko'ngil olamiga botmaydigan shunchaki sxematik voqeanomalar inshosi edi. Abdulla Qodiriy bilan Cho'lpon esa bu davrda hikoyanavis sifatida o'z iste'dodini, inson qalbining bilimdoni ekanini, muhit girdobini naqadar teran anglashini o'sha adabiy zamondoshlariga nisbatan yorqin namoyon qildi.

Abdulla Qahhorlar avlodi o'zbek nasrining kichik janrida ulkan o'zgarishlar yasadi. Hikoyachilik buriilish pallasiga kirdi. Badiiy mahoratni egallash, psixologizm vositasida tasvir va ta'sir quvvatini oshirish, o'ziga xos individual uslub yaratish, badiiy tilni sayqallash bobida yuksalish yuz berdi. Jahon va rus adabiyotidagi tajribalarni o'rganish, o'qish va uqish o'zbek adiblari ijodiga ijobiy ta'sir o'tkazdi. O'zbek yozuvchilari ham ixcham, ramzlari, tasvirlari quyuq hikoyalarida o'zbekona xarakterlar yaratishdi. Oz so'z bilan ko'p ma'nolarni anglatgan Abdulla Qahhor hikoyalari, shoirona nigoh mujassam topgan G'afur G'ulom nasri, Said Ahmadning hajviy hikoyalari o'zbek adabiyoti xazinasini boyitdi. Hatto keyinchalik o'tmish mavzuidagi hikoyalar, xususan, «O'g'ri» turli adabiy talqinlar, bahs-munozaralar ob'ekti bo'ldi. Xokisor va donishmand adib Mirkarim Osimning tarixiy hikoyalari milliy o'zlikni anglashga, mumtoz olim va fozil ajdodlar shaxsiyatini avlodlarga tanitishga xizmat etdi.

60-yillarda Shukur Xolmirezayev, O'lmas Umarbekov, O'tkir Hoshimov, Uchqun Nazarov, Ne'mat Aminov va boshqa yozuvchilar o'zidan avvalgi adiblar an'analarni davom ettirdilar. Ayni chog'da hikoyachilikda yangilikka, originallikka intildilar. Shu adabiy avlodning ikki namoyandasi ~ Tohir Malik va Hojiakbar Shayxovlar yozgan hikoyalar o'tgan yuzyillik o'zbek adabiyoti tarixida yangi sahifa ochdi. Ularning fantastik asarlari o'quvchilar tasavvuriga erk, badiiy tafakkuriga kuch berdi.

Bizningcha, bu adabiy avlod hikoyanavislari orasida Sh. Xolmirezayev alohida ajralib turadi. Voqelikka ortiqcha aralashmay, qahramonlarni yetaklamasdan xolis turib tasvirlash unga xos. Eng go'zal, badiiy jihatdan pishiq asarlar yozgan bu adibning bayon usulida hikoya janrining hajm chegaralari parchalandi. Yozuvchi asr oxirida qalamini ancha erkin qo'ydi va «Ozodlik», «Bulut to'sgan oy», «O'zbek bobo» kabi hajman yirik hikoyalarini yozdi. Tabiat va inson o'rtasidagi uyg'unlik, jamiyat hayotidagi talato'plar va inson ruhiyatining sirli qirralarini mahorat bilan tasvirladi. Bunday asarlar adabiyotshunoslik faniga yangi nazariy fikrlar berishi ham tabiiydir.

70~80-yillar hikoyalarini yozgan avlod vakillari ijodida hayotda uchraydigan g'aroyib odamlar, jamiyatdagi e'tiborsiz, telbasifat, jo'mard, begidir odamlar olamining tasviri yetakchi o'ringa chiqdi. Bu toifa odamlar taqdiri goh kinoyaviy, ba'zan lirik, gohida tajribaviy usulda qalamga olindi. Murod Muhammad Do'st ijodida tasvir

tig'iz va serqatlam, qahramonlari bir qarashda sodda, ammo aslida quv, oqil galatepaliklardir. Ular nutqida ham, muallif tasvirida ham latif piching-kesatiq seziladi. Erkin A'zam «Anoyining jaydari olmasi», «Piyoda» tipidagi hikoyalarining qahramonlari tabiatida beg'uborlik, soddalik ustuvor. «Chantrimore», «Kalamakatore» ~ ma'nosini faqatgina ikki kimsa anglaydigan juft so'z. Ularni yozuvchi individual, g'aroyib bir obraz, xarakter uchun xizmat qildiradi. Xayriddin Sulton yozgan «Dunyoning siri», «Umr esa o'tmoqda», «Yo, Jamshid», «Oy botgan pallada» hikoyalarida lirik pafos yetakchilik qiladi. Uning qahramonlari toza, ma'naviy did-farosati yuksak, mard odamlar. Umuman, bu yozuvchilarning «bosh tashvishi ~ odamlarning ma'naviyatidir» (Asqad Muxtor ta'biri). Shu tashvishga mos ravishda bu avlod adiblari o'tgan asr o'zbek hikoyalarining go'zal namunalarini yaratdilar. Ayni chog'da ilg'or sanalgan dunyo adabiyoti, xususan, Yevropa, Lotin Amerikasi, Yapon nasri mutolaasidan, ularni o'rganish va namunalar tarjima qilishdan zavqlandilar. Olim Otaxonov hikoyalarida ko'zga tashlangan o'sha noan'anaviy nasr sintez-sinovlari ham, garchand ularda bir oz sun'iylik sezilsa-da, o'tgan asr oxirlaridagi hikoyachilikda qaysidir darajada samara berdi. Inson «men»idagi ziddiyatlarni irratsional usulda tasvirlashga, inson ruhiyati, ichkarisi tasviriga e'tibor kuchaydi; insonning ruhan parchalanishini tushunish va uning sirli dunyosini badiiy tadqiq qilishda hikoyachilik o'sdi. Shu ma'noda Xurshid Do'stmuhammadning «Jajman», Nurulloh Otaxonovning «Oq bino oqshomlari» o'tgan asr hikoyachiligida jiddiy hodisa bo'ldi.

Qahramonga real xronotipik xarakteristika bermasdan ba'zan ismsiz qoldirish, badiiy tasvirdagi ekzistensiallik, ong osti oqimini ko'rsatishga urinish, voqealar kechadigan makon va zamoni geografik jihatdan cheklab qo'yimaslik kabi adabiy hodisalarning hikoyachilikka kirib kelishi badiiy asarni turlicha talqin qilishga, hikoyani mohiyatan serqatlam bo'lishiga imkon yaratdi. Bu yo'lda o'zbek hikoyachiligi Nazar Eshonqul yozgan «Maymun etaklagan odam», «Muolaja», «Tobut», «Shamolni tutib bo'lmaydi» va boshqa qator hikoyalar bilan tubdan yangilikka yuz tutdi. Obraz ko'lami kengaydi, ramzlar quyuqlashdi. Hikoyaning kompozitsion butunligi, voqeani tasvirlashdagi ichki parallelizm va simmetrik holatlar yaqqol ko'zga tashlandi. Hikoyalar tilida stilistik jihatdan uzun konstruksiyali jumlar tuzish tajribalari sinab ko'rildi.

Bizningcha, hikoyachilikdagi jahon adabiyotidan o'rganishlar, o'zbekona milliy tafakkur bilan uyg'unlashib, yaxshi natijalar berdi. Milliy urf-odatlar, o'zlik va umuminsoniy qadriyatlar masalasi adiblarni aslo befarq qodirmadi.

XX asr oxiri, istiqloq yillarida adabiyotga kirib kelgan yosh nosirlar yozgan hikoyalar ham o'quvchilarga manzur bo'lganini ta'kidlash lozimdir. Bu adabiy

avlod o'zining bor badiiy mahorati va imkoniyatini yangi, XXI asrda to'kis namoyon qilajak.

Garchand biz o'zbek hikoyachiligi bosib o'tgan yo'lga xronologik tarzda qisqa bir nazar tashlagan bo'lsak-da, bu bosqichlarda birorta adib ijodiy turg'unlashmadi, jimib o'tirmadi — ayrimlari tinimsiz yozdi, doimo izlandi, boshqa birlari dunyoqarashini qayta shakllantirdi. Yozish, izlanishdan to'xtash, bir xillik va bir holatda qotib qolish ~ bu adib ijodi va ma'naviy hayotining tugashini anglatadi. Darvoqe, qirq-ellik yil davomida o'zbek kitobxoniga muttasil xizmat qilgan, adabiyotimiz ravnaqi uchun jon kuydirgan ulkan adiblar ijodida istiqloq davrida yangi mavzular paydo bo'ldi. Masalan, mo'ysafid nosirlardan Said Ahmad va Odil Yoqubovlar mustabid tuzum davrida yaralangan qalbida, botiniy shuurida saqlanib kelayotgan iztiroblarni qog'ozga tushirdi. Asr oxirida yozilgan «Sarob», «Qorako'z majnun», «Oftob oyim», «Muzqaymoq» kabi yaxshi hikoyalar bu fikrning yorqin dalilidir.

O'zbekning milliy qiyofasi, o'ziga xos dard-u dunyosi, armonlari, sevgisi, turli urf-odatlar, udumlari, bazmi, to'yi, azasi, tabiat manzaralari ~ barcha-barchasi XX asr hikoyasida qaysidir darajada o'z ifodasini topdi.

Umuman olganda, XX asr hikoyalarida go'zalligi va fojialari, g'ururi va shubha-gumonlari, butun g'am-tashvish va sururlari bilan in'ikos ettirilgan obraz va xarakterlar o'zbek millati yuziga tutilgan ulkan bir ko'zgudir. Biz unga qarab o'zimizni, tariximizni, bizga tanish odamlar qiyofasini, turli taqdir egalari obrazini, xato-kamchiliklar va yutuqlarni ko'rishimiz mumkin. Zero, «XX asr o'zbek hikoyasi antologiyasi» nomi bilan bir muqovaga jamlab taqdim etilayotgan ushbu mo'jaz nasr ruhida asr shukuhi mujassamdir.

Bahodir KARIM,
filologiya fanlari doktori

Abdulla QODIRIY

(1894 – 1938)

Abdulla Qodiriy 1894-yil 4-oktyabrda Toshkent shahrida tug‘ilgan. XX asr yangi o‘zbek adabiyotining ulkan namoyandasi, o‘zbek romanchiligining asoschisi. 20-yillardagi muhim ijtimoiy-madaniy jarayonlarning faol ishtirokchisi. Musulmon maktabida (1904–06), rus-tuzem maktabida (1908–12), Abulqosim shayx madrasasida (1916–17) ta‘lim olgan; Moskvadagi adabiyot kursida (1925–26) o‘qigan. Eski shahar oziqa qo‘mitasining sarkotibi (1918), «Oziq ishlari» gazetasi muharriri (1919), Kasabalar sho‘rosining sarkotibi (1920), «Mushtum» jurnali tashkilotchilaridan va tahrir hay‘ati a‘zosi (1923–26). «To‘y», «Ahvolimiz», «Millatimga», «Fikr aylagil» kabi she‘rlari, «Baxtsiz kuyov» dramasi, «Juvonboz» hikoyasi yozuvchining dastlabki asarlaridir (1914–15). «Uloqda» hikoyasi (1916), «Kalvak Mahzumning xotira daftaridan», «Toshpo‘lat tajang nima deydir?» (1920) kabi satirik hikoyalar muallifi.

«O‘tgan kunlar» (1924–26), «Mehrobdan chayon» (1929) romanlari, «Obid ketmon» (1934) qissasi yozuvchining ulkan mahoratini o‘zida mujassam etgan. Abdulla Shunosiyning «Fizika» (1928), N. V. Gogolning «Uylanish» (1935), A. P. Chexovning «Olchazor» (1936) asarlarini o‘zbek tiliga tarjima qilgan. Abdulla Qodiriy 1926-yilda «Mushtum»da bosilgan «Yig‘indi gaplar» maqolasi tufayli qisqa muddat qamalgan. 1937-yilning 31-dekabrda esa «xalq dushmani» sifatida ikkinchi bor qamoqqa olinib, 1938-yil 4-oktabrda Toshkent shahrida otib tashlangan.

Uning asarlari 1956-yildan boshlab oqlangan.

Alisher Navoiy nomidagi Respublika Davlat mukofoti laureati (1991), «Mustaqillik» ordeni bilan mukofotlangan (1994).

ULOQDA

I

Kecha dadamdan so'rag'anim uchun bu kun akam ham: «Kerak emas, borma!» degan so'zini qilmadi. Choyni naridan-beri ichib, otxonag'a yugurdim. Orqamdan: «Oyog'ing olti, qo'ling etti bo'lub qoldi-a!» deb dadam bilan oyim kulishub qolishdilar. Qashlog'ichni oldim-da, qora qashqamni qashlay boshladim. Jonvor tipir-tipir qiladir, bosh chayqaydir, yer tepinadir, dum silkitadir. Shuning ila manim ko'nglimga: «Xudo xohlasa, kelar yilga biror uloqlar chopayki, hamma mani «Turg'un chavandoz» deb yurutsunlar, degan tilaklar tushadir.

Katta hayitdagi, hayitlikka olg'an mo'g'or¹ egarcha bilan g'alaticha qilub toyni egarladim. Tog'amg'a yalinub oldirg'an o'rus yuganni artib-surtib soldim-da, o'zim chetroqdan turub kam-ko'stini kuzatdim:

Quyushqoni ham o'rmda, egar ham yaxshi qo'ng'an. Qorinbog'i ham jifs, yugani ham to'ralarnikidak, lekin o'mildirug'ining yo'qligi bir oz ko'ngilga yoqmaydi. Anchagina o'ylanib turgandan so'ng akamning yugan uchun saqlab qo'yg'an tasmasi esimga tushub, sekingina yerto'ladan haligi tasmani olub chiqib, o'mildirug' yasadim.

Endi toycham juda ham g'ijinglar, xuddi to'ralarnikidak bo'lub ketkan edi. U yoq-bu yog'ini tozalab, ustunga qantarib qo'ydim. Endi qoldi: oq jujuncha kamzulni, o'ruscha shimni, amirkon etukni, duxoba to'ppini kiyish... Ana shundan keyin o'tqa minsak, chin to'racha bo'lamiz.

Oyimning bir qiziq udumi (odati) bor: yangiroq kiyimni kiyaman, desam ko'zini ola-kula qilub: «Qaqshag'ur, kir qilasan, to'y-po'yga borg'anda kiyarsan», deb qarq'iy boshlaydir. Ozroq shayton yig'isi qilmaguningcha ish o'ngig'a kelmaydir. Bu gal ham ozroq haligi yig'idan qilub olg'andan so'ng kiyimlarimni kiyub, shohi qiyig'cha bog'lab oldim. Oyimg'a bildirmasdan, sekingina uyga kirib, dadamning kumush chopqon qamchisini ichimga tiqub, tashqarig'a chiqdim.

Xizmatchi go'sht kelturib turgan ekan, otxonadan qora qashqani ko'chaga chiqarib turishka buyurub, o'zum go'shtni oyimg'a kirguzib berdim. Tashqarig'a chiqishimda orqamdan oyim:

– Kiyimlaringni kir qilma, toyingni qattiq choptirma, uloqchilar orasig'a kirib, biror hodisaga yo'luqma, o'rtoqlaring bilan bir chekkada tomosha qil! – deb jovrab qoldi.

Xizmatchidan otni olub mindim. To'nimning etaklarini yig'ishtirub, bir-ikki qamchi berib edim, qashqacham shatoloq otub ketdi. Xizmatchining: «Xab barakalla, chavandoz!» degan so'zini eshitib, qattiqroq qamchilab edim, qashqacham tushkur ko'tarib ketayozdi.

II

– Chuqurariqdan toyimni sug'orib chiqayotib edim, bir to'da uloqchi chavandozlar kelub qo'shildilar. Ularning ba'zisi akamning oshnalari bo'lg'ani uchun man bilan so'rashdilar. Ulardan birisi akamni so'rab edi, men:

¹Mo'g'or – mo'g'ul.

Bu tanishuv parchasidir. Asarning to'liq versiyasi
<https://kitobxon.com/oz/asar/3604> saytida.

Бу танишув парчасидир. Асарнинг тўлиқ версияси
<https://kitobxon.com/uz/asar/3604> сайтида.

Это был ознакомительный отрывок. Полную версию можно
найти на сайте <https://kitobxon.com/ru/asar/3604>